

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شایستگی

طراح ایمنی حریق

گروه شغلی

بهداشت و ایمنی

کد ملی آموزش شایستگی

۵	۴	۱	۱	۲	۰	۴	۷	۰	۱	۱	۰	۰	۵	۱
ISCO-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

۱/۱۲/۳۱۱۳

تاریخ تدوین استاندارد : ۸۹/۱/۳۰

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

شماره ملی شناسایی شغل : ۳۱۱۲/۱

شروع اعتبار : ۱۳۸۹/۱/۳۰

پایان اعتبار : ۱۳۹۳/۱/۳۰

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته بهداشت و ایمنی:

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شغل و آموزش :

- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان اصفهان

فرآیند اصلاح و بازنگری :

آدرس :

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، شماره ۲۵۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۰

تهیه کنندگان استاندارد شغل و آموزش

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک	رشته تحصیلی	سابقه‌ی تجربی مرتبط
۱	محمد هادی انتشاری	کاردانی	صنایع - ایمنی صنعتی	۳ سال شرکت مفید سپاهان
۲	احسان فریدونی	لیسانس	صنایع - ایمنی صنعتی	۳ سال مدرس شرکت نفت و گاز گچساران - ۱ سال مسئول کیفی شرکت
۳	محمد دانشور	لیسانس	صنایع - ایمنی صنعتی	۲ سال شرکت مفید سپاهان
۴	منیره عباسی	لیسانس	بهداشت محیط	۲ سال شرکت نفت
۵				
۶				

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سبب بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام شغل : طراح ایمنی حریق

شرح شغل^۱:

طراح ایمنی حریق شایستگی است از حوزه بهداشت و ایمنی ، این شایستگی وظایفی از قبیل بررسی ساختمان از نظر ایمن بودن حریق ، کشیدن نقشه های ایمنی حریق قبل از ساخت ساختمان برای جلوگیری و مهار هرچه بهتر آتش که به اجزا مختلف تقسیم می شود : نشان دادن راه های خروج بروی نقشه ، تعیین راه های اضطراری ، مشخص نمودن محل کپسول آتش نشانی در ساختمان ، نشان دادن محل دتکتور ها در نقشه ساختمان، مجزا کردن راه رو ها در نقشه برای جلوگیری از گسترش سریع آتش ، کشیدن نقشه راه های فرار از آتش و نصب آن در محل ساختمان و... که با توجه به کاربری ساختمان طراحی ها متفاوت است، را در بر دارد. این شایستگی با مشاغلی از قبیل نقشه کش و طراح ساختمان ، معمار ساختمان، مسئول ایمنی و سر آتش نشان در ارتباط است.

ویژگی های کارآموز ورودی

حداقل میزان تحصیلات : فوق دیپلم یکی از رشته های ایمنی، معماری ، عمران و نقشه کشی ساختمان

حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسمی

مهارت های پیش نیاز این استاندارد : __

طول دوره آموزش

طول دوره آموزش	: ۶۰	ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۲۳	ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۳۷	ساعت
- کارورزی	: -	ساعت
- زمان پروژه	: -	ساعت

شیوه ارزشیابی

۷۵٪ عملی

۱۵٪ تئوری

۱۰٪ اخلاق حرفه ای

صلاحیت های حرفه ای مربیان

فوق لیسانس یکی از رشته های ایمنی، معماری ، عمران و نقشه کشی ساختمان و دو سال سابقه کار مرتبط

استاندارد شغل^۲

– شایستگی های^۳ شغلی

ردیف	توانایی ها
۱	توانایی پیشگیری از حریق
۲	توانایی ارتباط دادن محل حریق با ساکنین و سرویس های آتش نشانی
۳	توانایی طراحی نجات و فرار
۴	توانایی محدود کردن حریق
۵	توانایی اطفاء حریق
۶	توانایی بررسی مجدد طراحی ایمنی حریق
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی پیشگیری از حریق	
	جمع	عملی	نظری		
	۱۰/۵	۶/۵	۴		
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
دانش : – آتش و اجزا بوجودآورنده آن – پدیده های طبیعی (آذرخش یا رعد و برق) – خطاهای انسانی (استعمال دخانیات، کبریت، آشپزی و...) – نواقص فنی (از کار افتادن سیم کشی و وسایل برقی و...) – آشنایی با آتش سوزی های عمدی (خودکشی، پوشش جرم و...)	۱/۵	۰/۵	۰/۵	۱	۰/۵
مهارت : – یافتن منابع اشتعال زایی حادثه – محدود کردن سوخت – تعیین مواد اولیه مرغوب و ضد حریق از مواد نامرغوب در ساختمان – پی بردن به محتوای ساختمان با توجه به کاربری ساختمان – مدیریت ایمنی حریق	۱/۵	۱/۵	۱	۱	۱/۵
نگرش : – اعتقاد به شعار پیشگیری بهتر از بحران – کوچک نشمردن آتش هر چند کوچک و مغلوب باشد – پذیرفتن مسولیت نواقص فنی و حادث شدن حریق در اثر آن – صرفه جویی در مصرف آب و مواد خاموش کننده و اطفاء حریق					
	ایمنی :				
	– استفاده از وسایل ایمنی شخصی و فردی				
	توجهات زیست محیطی :				
	– در حریق های که خطرات زیست محیطی (مانند پالایشگاه ها و نیروگاه های اتمی) بدنبال دارد پیشگیری مهمترین مسئله به شمار می رود.				

استاندارد آموزش
– برکتهی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی ارتباط دادن محل حریق با ساکنین و سرویس های آتش نشانی
	جمع	عملی	نظری	
	۹/۵	۶/۵	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانش : - انواع آشکار سازها - انواع تابلو های هشدار دهنده	۲	۱		
میز و صندلی کارآموزی به تعداد میز و صندلی مربی سیستم سمعی بصری(رایانه و ویدئو پروژکتور) کاغذ A4 به تعداد کارآموز انواع آشکار سازها(دکتور)مانند آشکار ساز دستی(آژیر) آشکار ساز	۱/۵	۲/۵	۱/۵	۱
اتوماتیک (کاشف حرارتی،دودی،شعله ای،گازیاب)انواع شکلهای تابلو های هشدار دهنده منابع:کتاب مدیریت و طراحی ایمنی حریق و مهندسی حریق	مهارت : - درک ، تجزیه و تحلیل حریق - طراحی درست محل قرار گیری آشکارسازها و تابلوهای هشدار دهنده - استفاده درست از نوع آشکارساز با توجه به کاربری ساختمان - یافتن سریع حریق و آشکار سازی محل حریق نگرش : - ملاک اصلی زمان در صورت بروز حادثه - استفاده از امکانات آشکار ساز برای کلیه ساکنان ساختمان به طور مساوی ایمنی : - توجهات زیست محیطی : - استفاده از آشکار ساز مناسب با توجه به موقعیت و کاربری ساختمان مثلا در بیمارستان و نزدیکی آن حتی المقدور از آژیر استفاده نشود(آلودگی صوتی)			

استاندارد آموزش
– برک‌های تحلیل آموزشی

	زمان آموزش				عنوان توانایی :
	نظری	عملی	جمع		توانایی طراحی نجات و فرار
	۳	۶	۹		
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی				دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط	
تابلو وایت برد میز و صندلی کارآموزی به تعداد میز و صندلی مربی سیستم سمعی بصری(رایانه و ویدئو پروژکتور) کاغذ A4 به تعداد کارآموز شکل های علائم فرار منابع: کتاب مدیریت و طراحی ایمنی حریق و مهندسی حریق			0/5 0/5 1 1		دانش : - اطلاع از تعداد ساکنین و الگوی رفتاریشان - چگونگی قرار گرفتن محل ساختمان ها - انواع ساختمان ها - آگاهی از علائم راه های فرار
		۲			مهارت : - طراحی راه های فرار - تعیین بهترین مکان پناهگاه در ساختمان با توجه به کاربری - طراحی روشنایی فرار - شناسایی و تعیین بهترین مکان برای نصب علائم راه های فرار - طراحی راه های مناسب و حفاظت شده برای دستیابی سریع آتش نشان به حریق برای امداد و نجات
					نگرش : - در طراحی راه های فرار مهمترین مسئله جان انسانهاست - توجه به افراد سالمند و معلول در طراحی راه های فرار - قاطعیت در طراحی مسیر های فرار و جدی گرفتن آن.
					ایمنی : - در طراحی راه های فرار مطمئن شویم در هنگام فرار کمترین صدمات متوجه جان انسان ها می شود
					توجهات زیست محیطی : - در طراحی راه های فرار مکان های خاص مانند محل نگهداری حیوانات جان حیوانات را مانند انسان ها مهم بشماریم.

استاندارد آموزش

– برکگی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی محدود کردن حریق
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۶/۵	۳/۵	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانش : حفاظت اجزاء ساختمانی (فولاد، چوب، بتن، آجر و شیشه) روشهای فعال و غیر فعال مقاومت حریق	۱	۱/۵	۱	
مهارت : استفاده از مصالح متناسب با کاربری و اندازه ساختمان پراکنده سازی حرارت در طراحی ساختمان استفاده از عایق مناسب در برابر حریق تفکیک و تقسیم بندی ساختمان برای جلوگیری از گسترش آتش استفاده از پوشش سقفی مناسب برای ساختمان جایگذاری مناسب تهویه برای جلوگیری انتشار دود در ساختمان	۱/۵	۱/۵	۱	۱/۵
نگرش : محدود کردن حریق جهت نیل به دو هدف اصلی ایمنی حریق است حفاظت جان و حفاظت اموال جلوگیری از استفاده از مصالح نامرغوب برای سود بیشتر				
ایمنی : ایمن نگه داشتن مکان های قابل انفجار و جلوگیری از بروز حریق به این مکان ها				
توجهات زیست محیطی : در محدود کردن حریق ساختمان محیط اطراف ساختمان ها از اهمیت خاصی برخوردار است لذا در طراحی ها باید از رسیدن حریق به بیرون ساختمان جلوگیری کرد				

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی اطفاء حریق
	جمع	عملی	نظری	
	۱۳	۷	۶	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانش : انواع آتش انواع راههای خاموش کردن آتش انواع کپسول آتش نشانی انواع خاموش کننده های خودکار			۱ ۱/۵ ۲ ۱/۵	
مهارت : استفاده از بهترین نوع خاموش کننده آتش با توجه به نوع آتش استفاده از خاموش کننده دستی جایگذاری درست انواع خاموش کننده دستی جایگذاری درست انواع خاموش کننده های خودکار			۱/۵ ۲/۵ ۱/۵ ۱/۵	
نگرش : در استفاده از اطفاء حریق سود بیشتر را فدای جان و مال مردم نکنیم				
ایمنی : -				
توجهات زیست محیطی : باید در نظر داشت در هنگام خاموش کردن حریق چه دستی چه خودکار باید از مواد متناسب با حریق و کاربری ساختمان استفاده کرد تا کمترین خسارت به محیط زیست وارد شود				

استاندارد آموزش
– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی بررسی مجدد طراحی ایمنی حریق
	جمع	عملی	نظری	
	۸	۴/۵	۳/۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
تابلو وایت برد میز و صندلی کارآموزی به تعداد میز و صندلی مربی سیستم سمعی بصری(رایانه و ویدئو پروژکتور) کاغذ A4 به تعداد کارآموز منابع: کتاب مدیریت و طراحی ایمنی حریق و مهندسی حریق		۱/۵ ۱ ۱	دانش : - راه و روش بررسی مجدد - قوانین ایمنی حریق - تسلط کامل بر تمام دانش های قبلی	
		۱ ۱ ۱ ۰/۵	مهارت : - برآورد خطرات حریق - برآورد از احتیاط های حریق - بررسی اینکه آیا برآورد از خطرات حریق با برآورد از احتیاط های حریق موازنه دارد - بازدید از ساختمان پس از ساخت - یافتن خطا در صورت وجود از طراحی ایمنی حریق	
	نگرش : - در بررسی مجدد جایگاه خاصی برای بیمارستان ها در نظر بگیریم - اهمیت دادن به ساختمان با بازدیدی که از ساختمان پس از اجرا صورت می گیرد که آیا طراحی شما به خوبی اجرا شده			
	ایمنی : -			
	توجهات زیست محیطی : -			

– برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	تابلو وایت برد	۱	
۲	میز و صندلی کارآموزی به تعداد	۱۵	
۳	میز مربی	۱	
۴	صندلی مربی	۱	
۵	رایانه	۱	
۶	ویدئو پروژکتور	۱	
۷	کاغذ A4	به مقدار نیاز	
۸	آژیر	۱	
۹	کاشف حرارتی	۱	
۱۰	کاشف دودی	۱	
۱۱	کاشف شعله ای	۱	
۱۲	کاشف گازیاب	۱	
۱۳	نمونه تابلو های هشدار دهنده	۱	
۱۴	نمونه تابلو های علائم فرار	۱	
۱۵	فولاد ، چوب ، بتن ، آجر و شیشه ضد آتش	۱	
۱۶	نمونه ای از عایق های آتش	۱	
۱۷	کپسول آب و هوا	۵	
۱۸	کپسول آب گاز	۵	
۱۹	کپسول کف شیمیایی	۵	
۲۰	کپسول پودر شیمیایی	۵	
۲۱	کپسول پودر و گاز	۵	
۲۲	کپسول هالوژنه	۵	
۲۳	کپسول CO2	۵	
۲۴	افشانه آب (اتوماتیک)	۵	
۲۵	کف پاش ثابت	۵	
۲۶	کف پاش نیمه ثابت	۵	
۲۷	کف پاش متحرک	۵	
۲۸	شبکه خشک (CO2)	۵	
۲۹	تجهیزات حاوی هالن	۵	

توجه :

– تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

– ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود .

– منابع و نرم افزار های آموزشی

ردیف	شرح
۱	کتاب مدیریت و طراحی ایمنی حریق
۲	کتاب مهندسی حریق